

Pavel Kolesnikov - piano

Johannes Brahms
(1833 - 1897)

Intermezzo in Es op. 117 no.1

Ludwig van Beethoven
(1770 - 1827)

Pianosonate no. 4 in Es op.7

- . Allegro molto e con brio
- . Largo, con gran espressione
- . Allegro
- . Rondo, poco allegretto e grazioso

PAUZE

Pjotr Iljitsj Tsjaikovsky
(1840 - 1893)

Natha-Valse (nr. 4 uit Six Morceaux op. 51)

Polka peu dansante (nr. 2 uit Six Morceaux op. 51)

Passé Lointain (nr. 17 uit 18 Morceaux op. 72)

Johannes Brahms

Intermezzo in bes op. 117 no. 2

Louis Couperin
(ca. 1626 - 1661)

Suite in A

- . Prélude
- . Allemande
- . Courante
- . Sarabande
- . Gigue

Johannes Brahms

Intermezzo in cis op. 117 no. 3

Louis Couperin

Pavane in fis M.120

De in Londen gevestigde **Pavel Kolesnikov** werd geboren in een Siberische familie van wetenschappers en studeerde 10 jaar lang zowel piano als viool, voordat hij zich op de piano concentreerde. Hij studeerde aan het Staats Conservatorium van Moskou, het Londense Royal College of Music en aan de Muziekkapel Koningin Elisabeth in Brussel. Tijdens zijn studie ontving hij al diverse prijzen en beurzen. Sinds hij in 2012 prijswinnaar van de Honens Prijs voor piano werd, heeft Pavel over de hele wereld opgetreden. Zijn debuut in de Wigmore Hall in januari 2014 kreeg vijf sterren in The Daily Telegraph, die schreef dat het 'één van de meest gedenkwaardige gebeurtenissen in Londen sinds lange tijd' was. Pavel was van 2014 tot 2016 lid van het prestigieuze New Generation Artists-programma van BBC Radio 3. Hij heeft een drukke carrière met recitals, kamermuziek en optredens als solist met orkest.

Kolesnikov staat bekend om zijn intelligente, verrassende programmering. Hij is een pianist met een brede kijk, die er overigens van overtuigd is dat teveel repeteren niet goed is voor een artiest. "Om artiest te zijn, moet je in de eerste plaats leven", zegt hij. Zo houdt hijzelf bijvoorbeeld ook van schilderen, fotografie, mode en is hij een gepassioneerd parfumverzamelaar: zijn oudste 'vintage' parfum dateert uit de jaren '20.

Toelichting

'Wiegenliederen van mijn smart' noemde **JOHANNES BRAHMS** zijn drie Intermezzi opus 117. De componist, 59 jaar oud en in de herfst van zijn leven en carrière, componeerde in 1892 en 1893 de pianostukken opus 116 t/m 119. De koraalvoorspelen voor orgel opus 122 zouden uiteindelijk zijn laatste composities worden.

Het Italiaanse woord *intermezzo* betekent letterlijk tussenstuk. De term wordt onder meer gebruikt voor tussenspelen in opera's, maar in het geval van Brahms' pianostukken zijn het op zichzelf staande werken. De drie Intermezzi opus 117 zijn lyrische stukken met een intiem en melancholisch karakter. Nr. 1 wordt voorafgegaan door enkele regels van een vertaling van een gedicht van Johann Gottfried von Herder:

*Schlaf sanft, mein Kind, schlaf sanft und schön!
Mich dauert's sehr, dich weinen sehn.*

De tekst past precies op de melodie die een dalende toonladder omvat.

Nr. 2 is harmonisch het meest gecompliceerd van de drie. Het bestaat uit een doorgaande beweging van gebroken akkoorden waarbij de hoogste tonen een 'zuchtende' melodie vormen. Na een berustend middendeel in majeur keert de beginmelodie gevarieerd terug.

Nr. 3 begint met een donkere melodie in beide handen. Het middedeel in majeur brengt even licht in de duisternis. De terugkeer van het elegische begin wordt in een prachtige overgangspassage aangekondigd.

Dat de muziek soms eenvoudig aandoet is maar schijn, omdat de melodie vaak in de middenstem ligt hetgeen grote subtiliteit van de pianist vereist.

De vierde pianosonate van de in totaal 32 pianosonates van **LUDWIG VAN BEETHOVEN** is bijzonder om twee redenen. Ze maakt geen deel uit van een set, zoals in die tijd gebruikelijk was en de lengte (zo'n 30 minuten) is uitzonderlijk. Alleen de Hammerklaviersonate opus 106 is langer dan deze sonate. Het stuk werd 'Grote sonate' en 'Die Verliebte' genoemd, hoewel laatstgenoemde bijnaam niet van de componist is. De sonate ontstond in 1796 in Bratislava en werd opgedragen aan zijn talenvolle studente Babette, gravin Keglevics.

Hoewel het een vroeg werk is van Beethoven uit een tijd waarin hij nog onder invloed van Haydn en Mozart stond, zijn er typische Beethoven-kenmerken in te herkennen. Zo is het eerste deel weliswaar in sonatevorm geschreven, maar wel in een uitgebreidere vorm. De repeterende begeleiding van het begin doet aan een hoorn denken. Het tweede thema is lyrisch en pianist András Schiff hoort er de woorden 'Ich liebe dich' bij, omdat Beethoven misschien verliefd was op Babette. Het tweede deel is een plechtig largo met grote dynamiekverschillen. Deel drie is een zangerig scherzo, dat vooruitblijkt op Schubert, met een stormachtig trio in mineur. De finale is in rondovorm; met een terugkerende

melodie. Schiff spreekt over 'Beauty and the Beast' als het lyrische thema plotseling plaatsmaakt voor een woest mineurgedeelte met een 'kolkende' linkerhand. Hierna klinkt het rondothema weer en sluit het werk ontspannen af.

Hoewel het Eerste Pianoconcert wereldberoemd is en vaak wordt uitgevoerd, is het pianosolowerk van **PJOTR ILJITSJ TSJAIKOVSKY** vrij onbekend gebleven. De 12-delige cyclus *De seizoenen* is waarschijnlijk het meest uitgevoerde pianosolowerk van de Rus. En de *Dumka* die Horowitz vaak als toegift speelde. Verder is de 6 a 7 uur pianomuziek van Tsjaikovsky alleen bij kenners bekend. Mogelijk heeft het als reden dat de muziek geënt is op die van Schumann of Liszt, maar Tsjaikovsky's moeite met grote vormen speelt ook een rol. De cyclus opus 72 lijkt vooral geschreven te zijn om financiële redenen, nadat de componist zijn mecenas Nadezhda von Meck had verloren. Von Meck was een rijke zakenvrouw die Tsjaikovsky van 1877 tot 1890 financieel ondersteunde. Zij schreven elkaar zo'n 1200 brieven, maar hebben elkaar slechts eenmaal ontmoet! De *Six Morceaux opus 51* dateren uit 1882. Het verzoek voor deze pianostukken kwam van een Petersburgse krantenredacteur, maar de componist was gebonden aan het exclusieve contract bij zijn uitgever Jurgenson, die vooral op financieel gewin uit was. Pas maanden later zond Tsjaikovsky de stukken aan Jurgenson - met tegenzin. De 18 Morceaux opus 72 uit 1892 vormen zijn laatste pianosolowerken. Enkele delen hieruit zijn gebruikt in een celloconcert-arrangement door Gaspar Cassadó.

In maart 2018 verscheen de nieuwste cd van Kolesnikov met daarop klaviermuziek van **LOUIS COUPERIN**. Deze Franse componist, klavecijnist, organist en gambist was, na zijn beroemde neef François, de bekendste telg van de Couperin-dynastie én een van de grootste 17e-eeuwse componisten van klaviermuziek. Ongeveer 200 van zijn composities bleven bewaard, en het grootste deel daarvan (zo'n 120) is geschreven voor het klavecimbel. In een carrière die amper tien jaar duurde, introduceerde Louis Couperin in de *suite* nieuwe dansen en vormen. En op een even vernieuwende wijze combineerde hij in zijn muziek stoutmoedige harmonieën met een robuust contrapunt. Zo baande hij de weg voor de volgende generatie van Franse componisten, waaronder zijn neef François.

Hoewel het geen 'authentieke' uitvoering zal zijn, weet Kolesnikov een barokachtig contrast te creëren door manipulatie van de piano-actie (de hoogte van aanslag). Over smaak valt niet te twisten, maar het feit dat er talrijke pianisten zijn die het klavecimbelwerk van Bach, Händel of Scarlatti overtuigend op een moderne piano weten te brengen, toont aan dat goede muziek goed blijft, ongeacht het instrument.

©SvKW Ruben Heimans